

RÅDMANNENS FORSLAG

8 Bymiljø og utbygging

Bymiljø og utbygging leverer tjenester til alle innbyggere, hver dag, hele året. Tidlig i perioden skal bystyret vedta en revidert klima- og miljøplan – som vil ta hensyn til klimautfordringene.

Vedlikeholdsetterslepet er en kostnadskrevenende utfordring. Smarte løsninger, som både er tilpasset framtidige forventede klimaendringer og samtidig minimaliserer vedlikeholdsbehovet, åpner muligheter for å redusere kostnadene til verdibevaring.

8.1 Innledning

8.2 Juridisk

8.3 Miljø og renovasjon

8.4 Stavanger eiendom

8.5 Park og vei

8.6 Idrett

8.7 Vann og avløp

8.8 Plan og anlegg

8.1 Innledning

Bymiljø og utbygging¹ har ansvar for å gjennomføre kommunale investeringer. Det er avgjørende at kommunen til en hver tid har kapasitet og kompetanse til å gjennomføre de prosjektene som prioriteres på en god måte og til å håndtere endringer i rammebetingelser, organisatoriske forhold eller i naturgitte forutsetninger. Ved å ta i bruk nye entrepriserformer skal kompetanse utenfra bidra til best mulige løsninger. For å nå målene og forpliktelsene i den reviderte klima- og miljøplanen, vil det være helt avgjørende å ta hensyn til klimautfordringene i all planlegging, i alle investeringer og i driftsoppgavene. Samtidig utformer kommunen en politikk som legger til rette for at kommunens innbyggere også bidrar til å nå målene. Her er gjennomføring av Bypakke Nord-Jæren viktig. Også kommunens sykkelsatsing fortsetter i samspill mellom kommunes tilrettelegging og innbyggernes atferdsendring.

Stavanger kommunes bidrag i det europeiske fyrtårnprosjektet Triangulum skal fullføres i planperioden. En energisentral skal forsyne tre av kommunens administrasjonsbygg i sentrum med energi hentet fra en avløpstunell.

Det vil også bli lagt til rette for nye smarte løsninger i den pågående utskiftingen av gatelys og ved kommende konkurranser om reklamefinansierte bymøbler.

Den nye hovedmodellen for Stavanger kommune innebærer at Bymiljø og utbygging får et tydeligere ansvar for utvikling og gjennomføring av handlingsplaner. Det blir en prioritert oppgave å legge til rette for en god oppfølging av dette i den kommende perioden.

8.2 Juridisk

Tjenestebeskrivelse

Juridisk er en stabsfunksjon som gir intern rådgivning til avdelingene i Bymiljø og utbygging og til andre deler av se...

Prioriterte oppgaver i planperioden

Videreføring av Friområdeprosjektet

Juridisk har prosjektlederansvar for [Friområdeprosjektet](http://www.stavanger.kommune.no/no/Tilbud-tjenester-og-skjema/Natur-og-miljo/Frluftsliiv/Friomradeprosjektet/) (<http://www.stavanger.kommune.no/no/Tilbud-tjenester-og-skjema/Natur-og-miljo/Frluftsliiv/Friomradeprosjektet/>). Dette skal sikre befolkningen tilgang til friområder i kommunen. I perioden vil kommunen arbeide videre med realiseringen av tursti i Gauselvågen.

Grunnerverv til gang- og sykkelvei

Juridisk bistår Plan- og anleggsavdelingen med grunnerverv til opparbeidelse av gang- og sykkelveier. Prioriterte prosjekter i planperioden er blant annet grunnerverv til opparbeidelse av fortau i Øvre Vågen på Hundvåg.

Salg og innleie av eiendommer

I planperioden skal Juridisk avdeling blant annet skaffe lokaler til helse- og sosialkontor på Hundvåg og Storhaug sammen med Nav samt inngå leieavtale av lokale til hjemmebaserte tjenester i Hillevåg. Flere større leieforhold skal også følges opp, bl.a. innleie av nye kontorlokaler i Herbarium, som skal bli en del av kommunens rådhuskvartal.

Ivareta kommunens interesser og utvikling i Stavanger Forum

Stavanger kommune eier flere bygninger i Stavanger Forum-området. Kommunen har interesse i at bygningene brukes i henhold til formålet som er messe, konferanse og idrett. Kommunen har også en interesse i at de ubebygde delene av området driftes og vedlikeholdes etter en helhetlig plan. Juridisk vil bistå med å revidere og utarbeide nye avtaler i området i planperioden.

Videreføring av kommunens engasjement i Urban Sjøfront

Urban sjøfront er det første store sentrumsnære transformasjonsområdet i Stavanger. Tidligere var det et industriområde som nå er erstattet av boliger og næring. Stavanger kommune har tatt et overordnet ansvar for å bygge infrastruktur, mot at grunneierne betaler økonomiske bidrag til dette. Juridisk sitt engasjement med inngåelse av utbyggingsavtaler videreføres i planperioden

Overføring av kirkelig eiendom

I planperioden skal kommunen avklare størrelsen på fire større kirke-eiendommer i Stavanger og overføre disse til Kirken.

Budsjettramme for Juridisk 2018-2021

Linjenr	2018	2019	2020	2021
Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	11 366	11 366	11 366	11 366
Endringer:				
230 Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	100	100	100	100
Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	11 466	11 466	11 466	11 466

Tabell 8.1 Budsjettramme for Juridisk 2018-2021, tall i 1000 kr

8.3 Miljø og renovasjon

Tjenestebeskrivelse

Miljø- og renovasjonsavdelingen arbeider med tema relatert til miljø og bærekraftig utvikling og er rådgiver og påd...

Prioriterte oppgaver i planperioden

Ny klima- og miljøplan

Avdelingen skal følge opp målene og implementere tiltak i den reviderte klima- og miljøplanen. Måleindikatorer for rapportering på klima- og miljøområdet vil bli gjennomgått og videreutviklet.

Lokalt miljøengasjement

Arbeidet fortsetter i Agenda 21-utvalget, for å fremme lokalt miljøengasjement. Samarbeid på tvers i kommunen og eksternt med bedrifter og andre aktører, blant annet fylkeskommunen, skal få flere til å reise kollektivt og øke andelen som sykler og går, blant annet gjennom [HjemJobbHjem](https://www.hjemjobbhjem.no/) (https://www.hjemjobbhjem.no/) ordningen. I den årlige [Beintøft-kampanjen](http://www.beintoft.no/) (http://www.beintoft.no/) i samarbeid med skolene motiverer vi elevene til å gå og sykle til skolen.

Miljø- og renovasjonsavdelingen fortsetter også arbeidet med å miljøsertifisere virksomheter. Avdelingen fremmer miljøriktige løsninger ved å gi veiledning og støtte internt i kommunen og eksternt, og gjennom flere inspirasjonsarrangement. Ett av disse er [Miljøsøndag](http://www.miljosondag.no/) (http://www.miljosondag.no/), som gjennomføres i september hvert år. En rekke aktører deltar med utstillinger og aktiviteter.

Forurenset sjøbunn

Kommunen skal planlegge og gjennomføre tiltak for å redusere forurensingen fra sjøbunn i definerte havneområder i

Stavanger. Kartleggingen av forurensing i havnebassenget fortsetter for å samle mer kunnskap som vil gi grunnlag for nye anbefalinger om nye tiltak. Miljødirektoratet støtter arbeidet.

Luftkvalitet

Avdelingen arbeider videre for å bedre god luftkvalitet i Stavanger. [Gebyr for bruk av piggdekk](http://www.stavanger.kommune.no/piggdekk) (<http://www.stavanger.kommune.no/piggdekk>), som ble innført fra vinteren 2017-18 videreføres i planperioden. Kommunen skal også legge til rette for en ordning med pant på gamle vedovner.

Internasjonalt miljøengasjement

Avdelingen deltar i internasjonalt samarbeid, blant annet knyttet til klimavoteprojektet og samarbeid med vennskapsbyene. Kommunen vil også delta i nettverkssamarbeid, blant annet gjennom medlemskap i [Eurocities](http://www.eurocities.eu/eurocities/home) (<http://www.eurocities.eu/eurocities/home>).

Overgang til sorteringsanlegg for avfall

I forbindelse med at IVAR setter i gang [det nye sorteringsanlegget for restavfall](http://www.ivar.no/sorteringsanlegg/category743.html) (<http://www.ivar.no/sorteringsanlegg/category743.html>) på Forus og [biogassanlegget for organisk avfall](http://www.ivar.no/utbygging-grodaland/category745.html) (<http://www.ivar.no/utbygging-grodaland/category745.html>) på Grødal i Hå, vil renovasjonsenheten planlegge og gjennomføre omlegginger for innsamlingen av husholdningsavfall i Stavanger. De offentlige ubetjente miljøstasjonene (returpunktene) blir avviklet når sorteringsanlegget settes i drift. Kommunen vil etablere en innsamlingsordning for glass, som ikke kan bli sortert ut ved det nye anlegget.

Henteordningen for avfall

Renovasjonsenheten drifter henteordningen [hentavfall.no](http://www.hentavfall.no) (<http://www.hentavfall.no>), der innbyggerne kan bestille henting av grovavfall, hageavfall, tøy og farlig avfall. Ordningen skal utvikles videre i planperioden.

Finnøy og Rennesøy

Sammen med kommunene Finnøy og Rennesøy vil det tilrettelegges for felles innsamlingsordning for husholdningsavfall for de tre kommunene, og ta den i bruk når kommunene er klar for det.

Informasjonsarbeid

Avdelingen driver informasjonsarbeid for å fremme bærekraftig utvikling. Sammen med nabokommuner og IVAR vil flere informasjonstiltak for avfallsminimering bli gjennomført i forbindelse med at sorterings- og biogassanlegget settes i drift. Konseptet [Repair café](http://www.repair-cafe.no) (<http://www.repair-cafe.no>) skal videreføres, og digitale løsninger for effektiv og god innbyggerdialog skal videreutvikles. Avdelingen vil også delta i nasjonale og internasjonale prosjekt for smarte og effektive løsninger.

Budsjettramme for Miljø 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	41	41	41	41
	Endringer:				
275	Panteordning gamle vedovner	5 000	5 000	5 000	5 000
276	Revisjon klima- og miljøplan	-500	-500	-500	-500
277	Piggdekkgebyr	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
278	Ullandhaug økologiske gård, tilskudd	4 000	0	0	0
279	Redusert ramme	-25	-25	-25	-25
280	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	100	100	100	100

Linjenr	2018	2019	2020	2021
Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	5 616	1 616	1 616	1 616

Tabell 8.2 Budsjettramme for Miljø 2018-2021, tall i 1000 kr

Budsjettramme for Renovasjon 2018-2021

Linjenr	2018	2019	2020	2021	
Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	140	140	140	140	
Standard- og volumendringer:					
269	Økt leveringsgebyr og mengde til IVAR	500	1 000	1 500	2 000
270	Renovasjonen IKS og Norsk gjenvinning, volumøkning	1 660	3 649	5 867	8 000
271	Kalkulerte finanskostnader	-37	-45	-58	-70
272	Generell prisstigning innkjøpte varer og tjenester	179	792	1 200	1 615
273	Gebyrer/generell gebyrøkning	-2 980	-7 780	-12 260	-16 420
274	Bruk/avsetning til selvkostfond	678	2 384	3 751	4 875
Korrigert netto budsjettramme 2018-2021					
		140	140	140	140

Tabell 8.3 Budsjettramme for Renovasjon 2018-2021, tall i 1000 kr

8.4 Stavanger eiendom

Tjenestebeskrivelse

Stavanger eiendom planlegger og gjennomfører alle prosjekter knyttet til bygging og rehabilitering av kommunale ...

Prioriterte oppgaver i planperioden

Effektiv og miljøvennlig drift

Kommunen drifter sin bygningsmasse, på 550 000 m² på en sikker og kostnadseffektiv måte.

Stavanger eiendom viderefører arbeidet med energisparing og sentralstyring av tekniske anlegg i bygg. Organisasjonen må også øke sin kompetanse på smarte hus og tilhørende digital infrastruktur.

Vedlikehold av bygg

Verdibevarende vedlikehold av kommunens bygg vil bli prioritert i størst mulig grad, i tråd med resultatet av en [Multimap](https://www.multimap.no/) (https://www.multimap.no/)-kartlegging fra april 2017, som dokumenterer at dette har god effekt. Målet er at kommunen i størst mulig grad klarer å begrense etterslepet på vedlikehold og med det framtidige merutgifter på grunn av verdiforringelse.

Oppdatere bygg til nye krav og behov

Virksomheter og brukere av kommunale bygg har behov for at byggene tilpasses nye behov og krav, for eksempel på grunn av endrede pedagogiske metoder utløst av teknisk og teknologisk utvikling eller effektiviseringsbehov. Fornyning av avfallssystemer og sykesignalanlegg ved sykehjemmene fortsetter. Videre vil de mest nødvendige og mindre kostnadskrevende tilpasningstiltakene bli prioritert i perioden.

Stavanger eiendom vil sette inn ressurser på å følge nye krav til klimatilpasning og overvannshåndtering, både ved nybygging og ved ombygging og rehabilitering av eldre bygg.

Universell utforming må innarbeides i alle oppgraderinger for å kunne møte kravene som kommer i 2025.

Oppfylle dokumentasjonskrav

Dokumentasjonskrav er blitt en stadig større del av eiendomsforvaltningen. Frister gitt av tilsynsmyndigheter gjør at Stavanger eiendom også i kommende planperiode må prioritere å oppfylle nye forskrifter og tilsynskrav som kommer.

Eksempler er krav til energimerking, radonmåling, brannvern og tekniske installasjoner. Forskriftskrav til universell utforming vil også kreve mye ressurser fram mot 2029. Kommunen må også oppfylle nye krav til dokumentasjon på sprinkleranlegg.

Fagsystem for eiendomsforvaltning

Oppgradering eller nyanskaffelse av fagsystem for eiendomsforvaltning for Stavanger eiendom og Stavanger byggdrift er en prioritert oppgave i planperioden. Anbudsprosessen er i gang og avdelingen kan ta en beslutning på anskaffelse av ekstern bistand til behovsanalyser og spesifisering medio 2018.

Spesialisert vedlikehold av historiske bygg

Etter vedtak i kommunalstyret for miljø og utbygging blir arbeidsgruppen for spesialisert vedlikehold av historiske bygg i Stavanger eiendom utvidet med representanter fra blant andre Must, Kirkelig fellesråd og Arkeologisk museum. Arbeidet kan også bli påvirket av ny hovedmodell i kommunen og sammenslåingen med kommunene Rennesøy og Finnøy, som også har historiske bygg å vedlikeholde. Den utvidede arbeidsgruppen skal finne gode måter å organisere vedlikeholdet av byggene på. Stavanger eiendom legger fram en sak om dette for kommunalstyret for miljø og utbygging i 2018.

Store byggeprosjekter

Stavanger eiendom gjennomfører flere store byggeprosjekter i perioden ved skolene Madlamark, Gautesete, Tastaveden, Vaulen, Storhaug, Kannik, Hundvåg og ved barnehagene Tasta, Tastavarden, og Ytre Tasta avd. Vardeneset. Ved Hetlandshallen skal det bygges dobbelhall. Rehabiliteringen og ombyggingen av Stavanger svømmehall og resten av Olav Kyrres gate 19 fortsetter.

Styrke anbudskompetansen

Stavanger eiendom arbeider kontinuerlig for å bli en enda bedre byggherre, blant annet gjennom å styrke bestillerkompetansen innen forskjellige modeller av både totalentrepriser og delte entrepriser. De forskjellige anbudsformene har ulike utfordringer. Avdelingen arbeider med å lage systemer som gjør at Stavanger kommune setter seg i best mulig stand til å bestille den varen kommunen ønsker å få levert, og å se til at det som er bestilt blir levert som avtalt.

Tekniske anlegg og bygningsmessige tiltak for beredskap i skolebygg

Avdelingen skal i planperioden i gang med et pilotprosjekt, som skal gjøre skolene bedre rustet til å forebygge og takle beredskapssituasjoner. Nye tekniske anlegg og bygningsmessige tiltak i skolebyggene skal bidra til å styrke skoleledelsens og utrykningsetatenes muligheter til å unngå og løse krisesituasjoner.

Energioppfølging i kommunale bygg

Arbeidet fortsetter med å redusere energiforbruket i kommunens bygningsmasse, med energioppfølging og sentral styring fra driftssentralen i Olav Kyrres gate 23. Stavanger eiendom vil i perioden prioritere å knytte alle kommunale

formålsbygg til driftssentralen. Energiforbruk og klimaregnskap skal kunne registreres for alle de tilkoblede byggene.

Revisjon av klima- og miljøplan

Drift- og energiseksjonen vil være involvert i prosjekter og tiltak for å nå flere av målene i den reviderte klima- og miljøplanen. Prioriterte oppgaver vil være å fase ut fossile fyringskilder og å konvertere bygg til vannbåren varme, som kan tilkobles fornybare energikilder.

Triangulum: Energisentral

Energisentralen som henter energi fra avløpsvann og skal forsyne svømmehallen og tre administrasjonsbygg med varme (og kulde) vil bli tett fulgt opp, slik at man kan dokumentere energiopptak og effektivitet. Prosjektet skal være et forbilde for å etablere tilsvarende løsninger andre steder i Stavanger. Kunnskapen kommunen får gjennom dette prosjektet kan ha stor betydning for utnyttelse av lokale energiresurser ellers i byen.

Energisentral Stavanger forum

Drift- og energiseksjonen har overtatt drifts- og vedlikeholdsansvaret for energisentralen på Stavanger forum-området. Kommunen har knyttet til seg ny kunnskap og kompetanse på å drifte energisentralen, som leverer varme- og kjøling til både private- og offentlige kunder. Dette kompetanseløftet kommer til å bli viktig i forbindelse med økt satsing på kollektive varmeløsninger i områder der fjernvarme ikke vil være tilgjengelig.

Budsjettramme for Stavanger eiendom 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	251 588	251 588	251 588	251 588
	Endringer:				
244	Vedlikehold- og renholdsutgifter til nye bygg	10 900	18 600	22 400	24 500
245	Forsikring bygg	200	400	600	800
246	ENØK-innsparinger	-5 200	-6 700	-6 700	-6 700
247	Rehabilitering av OK19, korrigerte husleiekostnader	-4 000	-6 850	-6 850	-6 850
248	Administrasjons- og formålsbygg, økt vedlikehold	0	5 000	5 000	5 000
249	Nye bygg, energiutgifter	2 900	3 750	4 050	4 350
250	Stokkaveien, husleiekostnader	100	100	100	100
251	Redusert ramme, vedlikehold og renholdsbudsjettet	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
252	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	4 900	4 900	4 900	4 900
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	260 188	269 588	273 888	276 488

Tabell 8.4 Budsjettramme for Stavanger eiendom 2018-2021, tall i 1000 kr

8.5 Park og vei

Prioriterte oppgaver i planperioden

Utfordringene i Park og vei sine tjenesteområder er stadig økende – mer nedbør, økte krav fra innbyggerne, mer aktivitet og dermed slitasje på de fleste typer uteanlegg. Den økonomiske situasjonen oppfordrer til å klare å utføre bedre tjenester til lavere pris. Kompetanseutvikling og smarte og naturbaserte løsninger kan bidra til slik utvikling. Effektivisering og økt kompetanse vil bli prioritert.

Klimatilpasning

Klimatilpasningstiltak ved bruk av de grønne områdene til fordrøyning og infiltrering av stadig mer og intens nedbør blir en sentral utfordring i kommende periode. Park og vei vil, i samarbeid med andre involverte avdelinger, bidra til å tilrettelegge og utvikle de grønne og de blå områdene slik at utfordringer med overvann blir ivaretatt og naturmangfold og friluftsopplevelsene i byen øker for innbyggerne.

Et sammenhengende sykkelrutenett

Park og vei skal bidra til å realisere et stadig mer sammenhengende sykkelrutenett i Stavanger. Vedlikeholdsstandarden skal bli opprettholdt gjennom hele perioden.

Blågrønn plan

Park og vei skal i samarbeid med samfunnsutviklingsavdelingene utarbeide kommunedelplan for de blå og grønne områdene i løpet av første halvdel av perioden. Denne skal ta opp en rullering av naturforvaltning, friluftsliv, nærmiljøanlegg og utendørs lek, og legge til rette for aktiv bruk av friområdene med hensyn på håndtering av økende nedbørsmengder.

Drift og vedlikehold av friområder, naturområder og utendørsområder

Effektivisering, naturbaserte løsninger, giftfri ugraskontroll og fortsatt omlegging til mindre ressurskrevende driftsformer prioriteres. Både kommunikasjon med brukerne om hva som kan forventes av standard og tilrettelegging for frivillig innsats vil være del av virkemidlene. Revidert strategi for skjøtsel av naturområder og naturliknende områder skal fremmes i løpet av 2018.

Forvaltningsplan for bytrær

I løpet av perioden skal forvaltningsplan for bytrær være ferdigstilt og tatt i bruk.

Trafikksikkerhet og gatetun

Handlingsplaner for trafikksikkerhet og for gatetun/miljøgater (for kommunale gater) skal revideres i planperioden.

Vedlikehold av veier, bruer og kaier.

Avdelingen skal forsøke å hente inn vedlikeholdsetterslepet for både bruer, kaier og asfalterte gater.

Gatelys og utendørs belysning

Utsiftingen av kvikksølvdamplamper skal være ferdigstilt innen 2020. Strategi for full overgang til smart belysning skal utarbeides og iverksettes innen 2020. Belysningsplan for sentrum skal revideres i løpet av perioden.

Renhold i uteområdene.

Bedre utstyr og smartere løsninger skal bidra til å redusere søppelproblemenene, både i sentrum og i friområdene.

Budsjettramme for Park og vei 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	146 272	146 272	146 272	146 272
	Endringer:				
231	Attende, Arboret og friluftsområdene, øke tilskuddet i tråd med avtaler	150	300	450	600
232	Bidrag fra vertskommune under festival	500	0	300	0
233	Biologisk mangfold	250	500	500	500
234	Framkommelighet	400	800	1 200	1 600
235	Trafikksikkerhet og miljø	300	400	900	1 000
236	Nye anlegg	600	1 200	1 600	2 000
237	Vedlikehold park, friområder og aktivitetsanlegg	250	400	600	800
238	Plasser, vei og torg	200	200	400	400
239	Lyse, drifts- og vedlikeholdsavtale	100	200	300	400
240	Bompengekostnader for biler hos Park og vei og NIS	400	1 500	1 500	1 500
241	Sansehager, drift og vedlikehold	500	500	500	500
242	Redusert ramme, vedlikeholdsstandard på byens uteområder	-650	-650	-650	-650
243	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	2 200	2 200	2 200	2 200
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	151 472	153 822	156 072	157 122

Tabell 8.5 Budsjettramme for Park og vei 2018-2021, tall i 1000 kr

8.6 Idrett

Tjenestebeskrivelse

Idrettsavdelingens oppgave er å legge til rette for idrettsaktivitet på kommunens utendørs idrettsanlegg, idrettsha...

Prioriterte oppgaver i planperioden

AktivBy som bookingsystem og informasjonsverktøy

Videreutvikling av bookingsystemet og informasjonsverktøyet [AktivBy](https://aktivby.stavanger.kommune.no/) er godt i gang.

Utviklingen inngår i et regionalt digitaliseringsprosjekt hvor Stavanger kommune vil ta en lederrolle med hensyn til drift.

Rullering av Fagplan idrett 2018-2033

Arbeidet med å rullere Fagplan idrett 2018-2033 har startet. Det tas sikte på å sende ut et planutkast på høring i januar/februar 2018 for så å bli behandlet av kommunalstyret for kultur og idrett i juni før endelige behandlingen i bystyret.

Arbeidet vil også inkludere en oversikt over behov fra idretten i kommunene Rennesøy og Finnøy.

Folkebadet i Jåttåvågen

Idrettsavdelingen samarbeider tett med Stavanger eiendom med å legge til rette grunnlaget for etablering av et folkebad i Jåttåvågen. Etableringen av Folkebadet vil være viktig for mange grupper i Stavanger både grunnskolen som har behov for større kapasitet for å nå kompetansemålene i kroppsøving og svømmeidrettene som lenge har ønsket seg et slikt anlegg.

Budsjettramme for Idrett 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	85 847	85 847	85 847	85 847
	Endringer:				
219	Oilers investa AS, indeksregulering	100	200	300	400
220	Svømmehallene, økte billettinntekter	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
221	ONS i 2018 og 2020, leieinntekter	-1 200	0	-1 200	0
222	OTD i 2018 og 2020, bortfall av leieinntekter	700	0	700	0
223	Stavanger svømmehall, reduserte inntekter grunnet rehabilitering	300	-2 500	-3 400	-3 400
224	Gamlingen, billettinntekter	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
225	Nye Gamlingen, drift	2 000	2 000	2 000	2 000
226	Hetlandshallen, dobbel idrettshall, drift	0	800	2 000	2 000
227	Hammer Series, tilskudd	1 500	1 500	1 500	0
228	Redusert ramme, Kvernevik og Hundvåg svømmehall	-290	-290	-290	-290
229	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	1 100	1 100	1 100	1 100
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	87 457	86 057	85 957	85 057

Tabell 8.6 Budsjettramme for Idrett 2018-2021, tall i 1000 kr

8.7 Vann og avløp

Tjenestebeskrivelse

Vann og avløp har ansvaret for Stavanger kommunes vann- og avløpsanlegg og tjenester knyttet til utbygging, forv...

Prioriterte oppgaver i planperioden

Klimautfordringer

Vann og avløps hovedforpliktelse, som er å levere vann og motta avløpsvann på en forsvarlig måte, blir påvirket av klimaendringene. For å være best mulig sikret mot uønskede klimakonsekvenser vil rådmannen prioritere arbeidet

med å sikre at arealplanleggingen i kommunen tar hensyn til flomveier og metoder for å fordrøye og forsinke vannet.

Mer nedbør og høyere vanntemperatur i ferskvannkilden påvirker kvaliteten på vannet ut til abonnentene. Hyppigere forekomster av store nedbørsmengder på kort tid gjør at avløpsnettets kapasitet oftere blir overskredet, og dette fører til flere oversvømmelser. Mer nedbør med høyere intensitet og stigende havnivå fører også til at overløpene oftere trer i funksjon, sjønære anlegg får mer drifts- og vedlikeholdsproblemer. Urenset spillvann (kloakk) går oftere ut i sjøen, som blir mer forurenset.

Klimautfordringene gjør at Stavanger kommune må styrke kompetansen på disse områdene, og bygge anlegg som er robuste nok til å håndtere større vannmengder på kort tid.

UNaLab

UNaLab (Urban Nature Labs), handler om å utvikle bærekraftige, økologiske løsninger for vannforvaltning, som er tilpasset klimaendringer og økt urbanisering.

UNaLab

Stavanger er fra 2017 følgeby i det EU-finansierte **UNaLab-prosjektet** (https://www.morgenstadt.de/en/projects/smart_city/unalab.html). Vann og avløp leder og koordinerer kommunens arbeid i dette prosjektet.

Det skal vise og dokumentere innovative, lokaltilpassede, naturbaserte løsninger som reduserer byers sårbarhet i møte med klimaendringene – særlig knyttet til ekstremvær og økt nedbør.

Prosjektet tilfører kompetanse og svarer på Stavanger kommunes mål om å skape en klimarobust og attraktiv by. Det bygger også opp under Stavanger som smartby.

Drift og vedlikehold av avløpsnett

En forsvarlig klimaberedskap innebærer også at drift og vedlikehold av vann- og avløpsnett holder et forsvarlig nivå.

Vann og avløp følger opp avløpsforskriften, som er tilpasset kravene i EUs avløpsdirektiv. Den har innvirkning på alle aktivitetene til avløpsverket. Særlig gjelder dette kravene til:

- kapasitet på avløpsnett og reduksjon av fremmedvann. (Fremmedvann er overvann som utilsiktet havner i ledningsnett)
- reduksjon av overløpsdrift og forurensende utslipp
- oppgradering av avløpspumpestasjonene
- fornying av i gjennomsnitt én prosent av avløpsledningene årlig.

God og sikker vannforsyning

For å opprettholde eller forbedre kvaliteten og sikkerheten i vannforsyningen, vil Vann og avløp arbeide for å:

- redusere vannlekkasjer og brudd på vannledninger
- intensivere arbeidet med rengjøring og sikring av ledninger og kummer
- fornye i gjennomsnitt én prosent av vannledningene årlig
- kontinuerlig vurdere og overvåke sikkerheten og kvaliteten i vannforsyningen.

Redusere miljøkonsekvenser

Vann og avløp bidrar til å redusere utslipp av forurensende stoffer til vannmiljøet. Derfor må fagavdelingen også arbeide for å redusere andre miljøskadelige utslipp som følge av egne aktiviteter. Viktige tiltak i perioden for å oppnå dette vil være å:

- redusere energiforbruket
- redusere transportbehovet
- vurdere valg av materiell og miljøbelastningen ved produksjon, montering, bruk og gjenbruk (livsløpsvurderinger).

Budsjettramme for Vann og avløp 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	0	0	0	0
	Endringer:				
253	Fastledd, IVAR	-1 177	2 870	3 720	4 861
254	Mengdevariabelt ledd, IVAR	-1 684	4 586	5 256	6 426
255	Bemanningsøkning iht. hovedplan	350	700	1 050	1 400
256	Driftsutgifter/generell prisstigning	3 013	3 801	4 605	5 425
257	Avskrivninger	1 050	1 941	2 793	3 607
258	Renter restkapital	3 397	4 197	4 877	5 528
259	Bruk/avsetning til selvkostfond	266	4 850	6 902	1 956
260	Gebyrer/gebyrøkning	-5 215	-22 945	-29 203	-29 203
261	Fastledd, IVAR	2 042	2 300	5 834	6 141
262	Mengdevariabelt ledd, IVAR	6 490	6 110	11 640	12 450
263	Bemanningsøkning iht. hovedplan	350	700	1 050	1 400
264	Driftsutgifter/generell prisstigning	3 815	4 746	5 695	6 663
265	Avskrivninger	1 511	2 737	3 800	4 861
266	Renter restkapital	6 569	7 569	8 462	9 292
267	Bruk/avsetning til selvkostfond	-20 777	-14 470	-9 343	-6 885
268	Gebyrer/gebyrøkning	0	-9 692	-27 138	-33 922
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	0	0	0	0

Tabell 8.7 Budsjettramme for Vann og avløp 2018-2021, tall i 1000 kr

8.8 Plan og anlegg

Tjenestebeskrivelse

Plan og anlegg har ansvar for prosjektering, grunnnerv/avtaler og bygging av offentlige vei-, vann- og avløpsprosj...

Prioriterte oppgaver i planperioden

Bedre kvalitet på prosjektene

For å nå målene om å oppnå avtalt kvalitet i prosjektene, vil kvalitetssystemet videreutvikles med vekt på kontroll og verifikasjon, for å unngå feil i plan- og byggefasen.

Videreutvikling av informasjonsarbeidet i prosjektene

Det er viktig for Plan og anlegg å være tydelig og korrekt i kommunikasjonen med berørte beboere, næringsdrivende og andre i forbindelse med gjennomføring av prosjektene. Arbeidet med å videreutvikle kvaliteten i informasjonsarbeidet fortsetter utover i perioden. Det vil også gjennomføres en ny brukerundersøkelse i noen av våre prosjekter.

Bedre samhandling med andre som graver

Rådmannen viderefører arbeidet i samarbeidsgruppene som vil fortsette å styrke samhandlingen mellom de ulike aktørene som tilrettelegger infrastrukturen i det offentlige rom. Arbeidet i VA-forum sammen med IVAR og eierkommunene fortsetter. Det samme gjør samarbeidet med Lyse, Telenor, Get, Statens vegvesen og andre aktører i Graveklubben i Stavanger. Eksempler på større prosjekter der samhandlingen videreutvikles er bussveien i Fv44 gjennom Hillevåg, fjernvarmeutbygging mellom Jåttåvågen og Urban Sjøfront, Musegata og Gamleveien. Bedre samordning av prosjektene gir både mindre belastning for de som blir berørt av anleggsarbeidene og effektiviseringsgevinst for aktørene.

Helse, miljø og sikkerhet i anleggene

I arbeidet med å levere konkurransedyktige prosjekter med høy kvalitet til rett tid, er det viktig å ikke gå på akkord med helse, miljø og sikkerhet. I tekniske produksjonsenheter som Plan og anlegg er det kontinuerlige HMS-arbeidet ekstra viktig.